

Su Kirliliği

Su kirliliği, göl, nehir, okyanus, deniz ve yeraltı suları gibi su barındıran havzalarda görülen kirliliğe verilen genel addır.

Su Kirliliğinin Sebepleri

Atmosferden oluşan kirlleticiler
Çözünmüş mineraller
Çürümüş bitkiler
Yağış suları
Toprak erozyonu
Gübreler
Koruma ilaçları
Evsel atık sular
Sanayi atık suları
Gemilerde kullanılan sular
Maden işletmeleri
Çöp depolama sahaları

Su Kirliliğinin Zararları

- * Atık sulardaki kimyasal maddeler ve organik bileşikler suda çözünmüş olan oksijenin miktarının azalmasına sebep olur. Bu da suda yaşayan bitki ve hayvanların ölüm oranlarını artırmaktadır.
- * Ayrıca insanlar için de içme ve kullanma suyu sıkıntısına yol açmaktadır.

5

Ne Yapmalıyız?

- * Yer üstü ve yer altı su kaynaklarını çok iyi değerlendirmek ve korumak zorundayız.
- * Tarımda suyun verimini artırmalıyız.
- * Tatlı su kaynaklarını değerli bir maden olarak ele almalıyız.
- * Kendimizden ve en yakınımızdakilerden başlayarak, suyun verimli kullanılmasını sağlamalıyız.
- * Musluğunuzu ihtiyacınız kadar açın !...
"Çok su, çok temizlik" demek değildir.
- * 1 damla su akıtan bir musluk;
Saatte 1 lt
Ayda 720 lt
Yılda 8600 lt suyu boşa akıtır.

- * Akıtan bir tuvalet rezervuarı günde 185 lt su tüketir.
- * Sebze meyveler elde yıkamak yerine su dolu bir kapta yıkanırsa çok daha az su tüketilir. 4 kişilik bir aile bu yöntemle yılda ortalama 18 ton su tasarrufu yapılabilir.
- * Bulaşıklar elde değil makinede yıkanmalıdır. 4 kişilik bir aile günlük bulaşığını elde yıkarsa, ortalama 84-126 litre su harcar. Oysa bulaşık makinesi aynı bulaşığı sadece 12 litre su ile yıkar. Bu da bir yılda ortalama 26-40 ton su tasarrufu demektir.
- * Diş fırçalarırken, tıraş olurken su kapatılmalıdır.
- * Kullanılmadığı halde açık bırakılan su harcaması, yılda kişi başına ortalama 12 tondur. 4 kişilik bir ailede bu rakam yaklaşık 48 tondur.
- * Daha kısa duş alınmalıdır. 5 dakikalık bir duş sırasında ortalama 60 litre su harcanır. 4 kişilik bir ailenin her bir ferdi duş süresini 1 dakika azaltırsa yaklaşık 18 ton suyu kurtarır.

SAĞLIKLI YAŞAM BİLİNCİNİN GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ

"Bu proje T.C. Avrupa Birliği Bakanlığı, AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığına (Ulusal Ajans <http://www.ua.gov.tr>) ile yürütülen Hayatboyu Öğrenme Programı kapsamında Avrupa Komisyonu'ndan sağlanan hibeye gerektirtilmiştir. Ancak burada yer alan görüntülerden Ulusal Ajans veya Avrupa Komisyonu sorumlu tutulamaz."

ÇEVRE KİRLİLİĞİ

1

Çevre Nedir?

insanı ve diğer canlı varlıkları doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyen fiziksel, kimyasal, biyolojik ve toplumsal etkilerin toplamıdır.

Çevrenin doğal yapısının ve bileşiminin bozulması, değişmesi ve böylece insanların olumsuz yönde etkilenmesi çevre kirlenmesi olarak tanımlanabilir.

Başlıca Kirlilik Çeşitleri

- * Hava kirliliği,
- * Su kirliliği,
- * Toprak kirliliği,
- * Gürültü kirliliği.

Çevre Kirliliğinin Nedenleri?

- * Hızlı nüfus artışı,
- * Plansız Kentleşme,
- * Plansız Endüstrileşme.

2

Hava Kirliliği Nedir?

Hava kirliliği; canlıların sağlığını olumsuz yönde etkileyen ve/veya maddi zararlar meydana getiren havadaki yabancı maddelerin, normalin üzerindeki miktar ve yoğunluğa ulaşması şeklinde tanımlanabilir.

Hava Kirliliğinin Sebepleri

- * Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliği
- * Motorlu Taşıtlardan Kaynaklanan Hava Kirliliği
- * Sanayiden Kaynaklanan Hava Kirliliği

İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri

Akciğer Kanseri
Bronşit
Raşitizm
Eklem Romatizması
Kalp Hastalıkları
Göz Yanmaları
Nefes Darlığı
Romatizma
Kan Zehirlenmesi

3

Alınabilecek Önlemler

- * Sanayi tesislerinin bacalarına filtre takılması sağlanmalı,
- * Evleri ısıtmak için yüksek kalorili kömürler kullanılmalı, her yıl bacalar ve soba boruları temizlenmeli,
- * Pencere, kapı ve çatıların izolasyonuna önem verilmeli,
- * Kullanılan sobaların TSE belgeli olmasına dikkat edilmeli,
- * Doğalgaz kullanımı yaygınlaştırılarak, özendirilmeli,
- * Kalorisi düşük olan ve havayı daha çok kirlüten kaçak kömür kullanımını engellenmeli,
- * Kalorifer ve doğalgaz kazanlarının periyodik olarak bakımı yapılmalı,
- * Yeni yerleşim yerlerinde merkezi ısıtma sistemleri kullanılmalı,
- * Yeşil alanlar artırılmalı, imar planlarındaki hava kirliliğini azaltıcı tedbirler uygulamaya konulmalı,
- * Toplu taşıma araçları yaygınlaştırılmalı,
- * Kurşunsuz benzin kullanımı artırılmalı,
- * Motorlu araçların egzoz gazı ölçümlerinin yapılması gereklidir.

Uzun Vadede Etkileri

- * Sera Etkisi ve Küresel Isınma
- * Ozon Tabakasının Delinmesi
- * Asit Yağmurları

4